



# Covenant & Conversation



Jonathan Sacks  
THE RABBI SACKS LEGACY

VAYERA • וַיְרָא

MANEVİYAT ÜZERİNE ETÜTLER

BASED ON THE TEACHINGS AND WRITINGS OF RABBI LORD JONATHAN SACKS 7"צט

Covenant & Conversation yazılarına sağladıkları ve Harry (Chaim) Schimmel'in anısına adanan cömert sponsorlukları için Schimmel Ailesi'ne teşekkürlerimizle.

"R. Chaim Schimmel'in Tora'sını, onunla ilk karşılaştığım zamandan beri severim. Sadece yüzeysel gerçekle değil, altta yatan daha derin gerçeğe olan bağlantısıyla da ilgilenmeye gayret eder. 60 yıldır kendisine eşlik eden olağanüstü eşi Anna'yla birlikte, aile, cemaat ve Tora sevgisine adanmış bir yaşam inşa ettiler. Ortaya koydukları örnek yaşamla beni fazlasıyla etkilemiş müstesna bir çift."

- Rabi Sacks

## Aramızdaki Boşluğu Kutsamak

• Bu özet, Rabi Sacks'ın bu haftaki Covenant & Conversation yazısından uyarlanmıştır. Bu yazıya aşağıdaki adresten erişilebilir: <https://www.rabbi-sacks.org/covenant-conversation/vayera/to-bless-the-space-between-us/>

Bu haftaki *perasha*da Tanrı'nın neden Avraam'ı seçtiğini öğreniyoruz: "Onu, çocuklarına ve soyuna, adil ve doğru olanı yaparak A-Şem'in yolunu korumaları talimatını vereceği için seçtim." Avraam, bir baba olması için seçilmiştir. Aslına bakılırsa Avraam'ın ilk ismi, *Avram*, "yüksek/güçlü bir baba" anlamına gelir ve genişletilmiş adı *Aвраam* da "çok sayıda ulusun babası" demektir.

Benzer şekilde, tarihte bir özel isim verilen ilk kişi *Hava*'ydı; çünkü Adam onun "tüm yaşamın anası" (Bereşit 3:20) olduğunu fark etmişti.

Ebeveynlik kurumuna bu şekilde odaklanmak, Yahudi maneviyatında kesinlikle merkezi bir yere sahiptir. Bize, Tanrı'nın bizi bir ebeveynin, evladını sevdiği ve özenle ilgilendiği şekilde sevdiği ve özenle ilgilendiği öğretilmiştir. Bu nedenle Tanrı ile olan ilişkimizin, ebeveynlerimizle olan ilişkimizle derinden bağlantılı olduğu ve eğer çocuklarla mübarek kılındıysak, Tanrı hakkındaki anlayışımızın daha da derinleştiği, gayet belirgin olmalıdır.

Tüm bunlar, Avraam'ın hikâyesini, anlaması çok zor hale getirmektedir ve bunun iki sebebi vardır: İlki; *Avraam, Tanrı'nın, babasını terk etmesi talimatını verdiği oğuldur*. Ve ikincisi; *Avraam, Tanrı'nın, oğlunu kurban etmesi talimatını verdiği babadır*. Bu nasıl akla uygun olabilir? Tanrı'nın özellikle ebeveyn-evlat, baba-oğul ilişkisi için bir rol modeli haline gelmesi için seçtiği Avraam'ı bırakın, Tanrı'nın bunları herhangi bir insana bile emretmesini anlamak oldukça zordur.

Cevap şöyledir: Tora bize makul bakışa aykırı görünen, temel bir şey öğretmektedir. *Bağlantı*

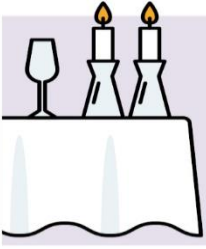
*olabilmesi için öncelikle ayrılık olmak zorundadır.*

Ebeveynlerimize iyi birer evlat olmanın şartı, kendimiz olabilmek için gereken boşluğa sahip olmamızdır. Ve evlatlarımıza iyi birer ebeveyn olmanın şartı, onlara kendileri olabilmeleri için gereken boşluğa sahip olma iznini vermemizdir. Avraam'ın babasına ne kadar çok şey borçlu olduğunu anlayabilmesi için, öncelikle kendisini babasından ayırması gerekiyordu (aynısı bizim için de geçerlidir). *Yitshak*'ın basitçe Avraam'ın bir klonu değil de *Yitshak* olabilmesi için, Avraam'ın, oğlundan ayrılması gerekiyordu.

Önce ayır, sonra birleştir. Önce bireyleştir, sonra ilişki kur. Bu, Yahudi maneviyatının esaslarından biridir. Biz Tanrı değiliz. Tanrı biz değildir. Tanrı ile sağlıklı bir ilişkiye sahip olmamıza olanak veren, gökler ve yeryüzü arasındaki belirgin sınırlardır. Tanah'ın erkek ve kadın kahramanları hakkında asıl çarpıcı olan, Tanrı ile konuştukları zaman kendileri olarak kalmalarıdır. Tanrı bizi bunaltmaya çalışmaz. Kabalistler bu prensibe *tsimtsum*, yani Tanrı'nın kendisini kısıtlaması adını verirler. **Tanrı, kendimiz olabilmemiz için boşluk, mesafe, yer yaratır.**

Tanrı bizi bir ebeveynin evladını sevdiği gibi sever – *ve evladını gerçekten seven bir ebeveyn, evladının kendi kimliğini geliştirebilmesi için boşluk yaratır*. Sevginin, dibinde yetişen bitkilerin gelişimine olanak tanımayan bir ağaç gibi değil de bir çiçeğin gelişmesini sağlayan güneş ışığı gibi olmasını sağlayan, birbirimiz için yarattığımız boşluktur. Gerek insani gerekse de Tanrısal sevginin rolü, "**aramızdaki boşluğu kutsamaktır**".

<sup>1</sup> Bu güzel cümle İrlandalı şair John O'Donohue'ye aittir



## Şabat Sofrasında

1. Tanrı, kendimiz olabilmemiz için bize nasıl boşluk açar?
2. Sizce ebeveynlerin, çocuklarının kendileri olabilmeleri için boşluk açmaları onlar için zor mudur?
3. Acaba bu yaklaşım, ebeveynlerin (ve Tanrı'nın) çocuklarını hatalar yapmaya karşı korumalarını engeller mi? Sizce bu iyi bir yaklaşım mıdır, yoksa çok mu risklidir?



## Boşluk Açmak

Rabi Joseph Dweck

Amerika Birleşik Devletleri'nde yetiştim ve yaklaşık on yıl önce Birleşik Krallık'a taşındım. Burada, Birleşik Krallık'taki ilk yıllarım süresince, Rabi Lord Sacks (z.ts.l.) ile konuşmak ve kendisine danışmak için birçok fırsata sahip olma ayrıcalık ve onuruna nail oldum. Kendisiyle konuştuğum her seferinde, sonraları daima yanımda taşıdığım yeni bir bakış açısı veya tavsiye edindim. Rabi Sacks'tan öğrendiklerim sadece söylediklerinden değil, yaptıklarından da kaynaklanmıştır. Onu birçok farklı ortamda izleme şansını yakaladım. Gerek sinagogda, gerek cemaat etkinliklerinde, gerekse de derslerde, hatta Downing Sokağı 10 numarada bile, Rabi Sacks, sadece varlığı ve duruşuyla bile saygı ve dikkat uyandırıyor. Ve yine de, tüm itibarına rağmen, çevresindeki insanlar için boşluk yaratır, onlara yer bırakırdı. Göze çarpardı; ama bunaltıcı ve ezici değildi. Öne çıkardı, ama gölge etmezdi. Bunu yapmak için kendisini küçültmesine de gerek yoktu; basitçe, diğer insanlarda özel olan noktaları tanıyıp ve onlara hak ettikleri yeri verirdi. Bunu şahsen birçok farklı vesileyle hissetmişimdir.

Bu haftaki yazısımı okurken, Rabi Sacks'ın, nasıl da öğrettiği şeyleri şahsen yaşadığımı ve Avraam Avinu'nun en büyük niteliklerinden bazılarını vücuda getirmeyi nasıl da gerçekten başardığımı bir kez daha gördüm. Bu haftaki yazısında Rabi Sacks – büyüklüğüyle – Avraam'ın, her bir insanın dünyaya sunduğu benzersiz farklılık ve katkılar için boşluk açmak suretiyle başkalarını yükselttiğini ve öne çıkardığını belirtmektedir.

- Rabi Joseph Dweck, Birleşik Krallık S&P Sefaradi Cemaati'nin Baş Hahamıdır.



## A CLOSER LOOK

- **Rabi Dweck** Rabi Sacks'ın **Vayera** peraşası üzerine paylaştığı fikirlerde derine inerek, onun haftalık yazısı hakkındaki kendi düşüncelerini paylaşıyor.

### “Aramızdaki Boşluğu Kutsamak” yazısında sizce başlıca mesaj nedir?

Hayatta bizi bekleyen zorlu görevlerden biri, sınırlarımızı keşfetmektir. Sorumluluk ve kontrolümüzün nerede başlayıp nerede bittiği konusu bizim için berraklaştığı zaman daha mutlu, daha sağlıklı, daha başarılı bir yaşam süreriz. Bunda başarısız olduğumuz ve olması gereken kişisel sınırları gözden kaçırdığımız zaman, acı çekeriz.

### Hangi fikirler size kendi kişisel gelişiminizde yardımcı olacak?

Burada önemli bir mesaj vardır: Herhangi bir durumda neyi kontrol edebileceğimi ve neyi kontrol edemeyeceğimi her zaman sorgulamam gerekir. Ve bu da hayat boyu pratiği gerektiren bir şeydir. Benim hiçbir zaman gerçekten kontrol edemeyeceğim bir şey varsa, o da diğer insanlardır. Bu da bana, gerçekten etkileyebileceğim ve kontrol edebileceğim tek şeyin kendim ve hareketlerim olduğu gerçeğini hatırlatıyor ve bu konuda yeteri kadar gayretle çalışmak durumundayım.

### Bu haftaki yazıda ifade edilen hangi fikrin, sizce gelecek nesil için en önemli mesaj olduğunu söyleyebilirsiniz?

Kanımcı Rabi Sacks'ın buradaki tavsiyesinin ikinci kısmı genç insanlar için en önemli mesajı içeriyor. Günümüzde birçoğumuza, bireyleşme ve şahsen hangi özel niteliğe sahip olduğumuzu bulma yönünde ilham verilmekte ve yol gösterilmektedir. Ama iş orada sona ermez. Kişisel gelişim ve ilerleme, daima hizmet ve katkı ile el ele yürümelidir. İllel A-Zaken bunu en iyi şekilde ifade etmişti: 'Eğer ben kendimi düşünmezsem, beni kim düşünecek? Ama [sırf] kendim için yaşarsam, neyim ben?'



## TORAH TRIVIA

**S:** Bu hafta, çocukların birer birey olarak gelişebilmeleri için kendilerine boşluk yaratma ve yer açma gereğini inceledik. Tora'da hangi simaların “büyüdüğünü” gördük?

**C:** “Büyüdü” anlamına gelen “*vayigdal*” ve “büyüdüler” anlamına gelen “*vayigdelu*” sözleri, Yitshak (Bereşit 21:8); Yişmael (21:20); Yaakov ve Esav (25:27) ve Moşe (Şemot 2:10) hakkında kullanılmaktadır.

Aileniz de, farklı yollarla, örneğin *teşuva* yoluyla büyüyen veya gelişen insanlara başka örnekler verebilir.

- David Woolf'un Torah IQ adlı çalışmasından uyarlanmıştır. Tora hakkında 1500 bilmece içeren bu çalışma dünyanın her yerinde Amazon'dan temin edilebilir.